

Departamento di *Enseñansa Aruba*

Eindtermen

voor de beroepsgerichte vakken van de Educacion Profesional Basico/Lager Beroepsonderwijs op Aruba

Sector Verzorging (Facilitair)

Opleidingen:

- Assistent facilitair medewerker
- Verzorgingsassistent Kind/Jeugd/Bejaarden/Zieken

Aruba

Augustus 2013

Document nummer: **10**

Colofon

Dit is een uitgave van de Departamento di Enseñansa Aruba (DEA) voor de beroepsgerichte vakken in de EPB (Educacion Profesional Basico). Het is toegestaan delen van de uitgave voor intern gebruik te kopiëren, mits de bron vermeld wordt.

**Eindtermen van de opleidingen:
Assistent facilitair medewerker en
Verzorgingsassistent Kind/Jeugd/Bejaarden/Zieken**

Dit document is geldig vanaf augustus 2013.

Docenten bij de EPB-scholen hebben bijgedragen aan het inhoudelijk deel van het eindtermendocument.

Kwaliteitscontrole:

Ecury-Sijben, J. M. M.

Hernandis, R.F.M.

Kock, A. A.

Kock-Rodriguez, S.V.

Thiel-Giel, M. M.

Vierde uitgave, augustus 2013
Departamento di Enseñansa Aruba
Afdeling Curriculum Ontwikkeling
Belgiëstraat 2
Tel: 5838225
Fax: 5836039

Inhoudsopgave

Colofon	3
Inhoudsopgave	4
Voorwoord	5
Algemeen Deel	6
Inleiding	6
1. De visie en uitgangspunten van EPB	6
2. Overzicht van de eindtermendocumenten	7
3. De eindtermen van het lager beroepsonderwijs Aruba	9
3.1 Wat zijn eindtermen?	9
3.2 Hoe worden de eindtermen gereviseerd?	9
3.3 Kwalificatieniveau-indeling beroepsonderwijs Aruba	9
3.4 Startkwalificatie EPB	11
4. Het schema voor het weergeven van de eindtermen	12
4.1 Kerndelen en onderdelen	12
4.2 De taxonomiecode	12
4.3 Het schema	13
Inhoudelijk Deel	14
Sector Verzorging	14
10.1.1 Beroepsprofiel Assistent facilitair medewerker	15
10.1.2 Overzicht kerndelen en onderdelen Facilitair	16
10.1.3 Kerndelen met eindtermen	17
10.2.1 Beroepsprofiel Verzorgingsassistent K/J/B/Z	28
10.2.2 Overzicht kerndelen en onderdelen Verzorgingsassistent K/J/B/Z	30
10.2.3 Kerndelen met eindtermen	31

Voorwoord

Dit is de vierde uitgave van het eindtermendocument voor de opleidingen van de Educacion Profesional Basico (EPB). In augustus 2013 gaat dit document formeel van kracht en geldt voor minimaal 4 examenjaren en tot de datum waarop een nieuwe onderwijsexamenregeling door de Minister van Onderwijs wordt vastgesteld.

Dit document is tot stand gekomen volgens de kwaliteitscriteria voor het formuleren van eindtermen met medewerking van de docenten verbonden aan de opleidingen van de EPB-scholen.

Het document bestaat uit twee delen:

- ▶ Een algemeen deel met de volgende inhoud:
  - de visie en uitgangspunten van de EPB;
  - overzicht van de eindtermendocumenten;
  - de eindtermen van het lager beroepsonderwijs Aruba;
  - het schema voor het weergeven van de eindtermen.

- ▶ Een opleidingsspecifiek deel met de volgende inhoud:
  - beroepsprofiel;
  - overzicht kerndelen en onderdelen;
  - kerndelen met eindtermen.

Wij hopen dat dit eindtermendocument u voldoende inzicht verschaft in het programma van de opleidingen van het lager beroepsonderwijs op Aruba.

Wij danken de docenten die betrokken zijn geweest bij het tot stand komen van dit document: A. van der Sluijs/ R. Kamperveen.

Departamento di Enseñansa Aruba
Afdeling Curriculum Ontwikkeling
Belgiëstraat 2
Tel: 5838225
Fax: 5836039

Algemeen Deel

Inleiding

Dit document bevat de eindtermen van de opleidingen die aangeboden worden in het lager beroepsonderwijs van Aruba. Het nieuwe strategisch ontwerp 'Scol Chikito den Scol Grandi' (SCdSG), het project voor de EPB-scholen, is het kader dat gebruikt wordt om deze eindtermen te reviseren.

De eindtermen zijn gereviseerd door docenten van de EPB-scholen in nauwe samenwerking met de afdeling Curriculum Ontwikkeling van DEA.

Deze eindtermendocumenten zijn geschreven met als doel de inhoud weer te geven voor het aangeboden onderwijs aan de leerlingen van de beroepsacyclus van het lager beroepsonderwijs Aruba.

In hoofdstuk 1 wordt de visie van het nationaal onderwijsplan weergegeven die als basis dient voor de uitgangspunten van EPB onderwijs. In het tweede hoofdstuk staat een overzicht van de eindtermendocumenten van de opleidingen die aangeboden worden op de EPB. In hoofdstuk 3 staan wat eindtermen zijn, het reviseren van deze eindtermen en de kwalificatieniveau-indeling van het beroepsonderwijs op Aruba. In het laatste hoofdstuk worden het schema met de eindtermen en de gehanteerde taxonomiecodes uitgelegd.

1. De visie en uitgangspunten van EPB

De visie van het nationaal onderwijsplan

In het nationaal onderwijsplan (NOP) 2007 – 2017 is in het algemeen beschreven welke richting de Arubaanse samenleving wil gaan met het onderwijs. De richting wordt aangegeven aan de hand van een nationale visie. Volgens deze visie groeit een kind tot:

- **Een wereldburger:** iemand die goed kan communiceren, die snapt en weet wat er om zich heen en in de wereld gebeurt, die kan omgaan met technologie en met veranderingen.
- **Een verantwoordelijke burger:** iemand die met een taak begint en ook afrondt, die bereid is om de consequenties te dragen, die in zijn doen en laten rekening houdt met zichzelf, met anderen en de natuur, en die zijn mening kan verantwoorden met goede informatie en naar de mening van een ander kan luisteren.
- **Een tevreden burger:** iemand die zelfverzekerd is, die een positief zelfbeeld heeft en die zichzelf en anderen waardeert.
- **Iemand die levenslang leert:** iemand die leergierig is, die altijd meer wil weten en die zich verder wil ontwikkelen.
- **Iemand die bijdraagt aan de kwaliteit van het leven in de samenleving:** iemand die zich inzet om anderen te helpen.

Deze nationale visie geldt ook voor het lager beroepsonderwijs onderwijs en past goed binnen het strategisch ontwerp van het project SCdSG.

Deze visie heeft ook duidelijke gevolgen voor de beroepsacyclus van de EPB, namelijk het opleiden en vormen van een beginnend beroepsbeoefenaar die op een vooraf bepaald, minimaal niveau kan functioneren ten behoeve van een voortdurende veranderende maatschappij. Kort samengevat: de leerlingen moeten aan het eind van de EPB-opleidingen competente, beginnende beroepsbeoefenaars zijn.

2. Overzicht van de eindtermendocumenten

Hieronder wordt per sector aangegeven welke eindtermendocumenten er op Aruba zijn voor de beroepsgerichte opleidingen en AVO-vakken van de Educacion Profesional Basico (EPB). Verschillende aan elkaar gerelateerde opleidingen zijn gebundeld in één document.

<u>Document</u>	<u>Nummer</u>	<u>Opleiding</u>	<u>Kwalificatieniveau</u>
SECTOR TECHNIEK			
1.	1.1	Assistent automonteur	1
	1.2	Hulp automonteur Benzine/Diesel *	2
2.	2.1	Assistent onderhoudsmonteur	1
	2.2	Installatiemonteur *	2
	2.3	Metaalbewerker *	2
	2.4	Lasser *	2
3.	3.1	Assistent in de bouw	1
	3.2	Timmerman	2
	3.3	Schilder *	2
	3.4	Metselaar *	2
4.	4.1	Hulp elektromonteur	2
5.	5.1	Hulpmonteur koeltechniek *	2
SECTOR ECONOMIE			
6.	6.1	Assistent commercieel medewerker	1
	6.2	Commercieel medewerker *	2
	6.3	Logistiek medewerker *	2
7.	7.1	Algemeen administratief medewerker	2
	7.2	Algemeen secretariael medewerker *	2
SECTOR VERZORGING			
8.	8.1	Mode en kleding	1
	8.2	Modemaker *	2
9.	9.1	Horeca-assistent	1
	9.2	Bakkersmedewerker	2
	9.3	Keukenmedewerker	2
	9.4	Bedieningsmedewerker *	2
10.	10.1	Assistent facilitair medewerker	1
	10.2	Verzorgingsassistent kind/jeugd /bejaarden/zieken (K/J/B/Z)	2
11.	11.1	Assistent natuurverzorger *	1
	11.2	Landschapsverzorger *	2

ALGEMEEN VORMENDE EN EXACTE VAKKEN **

<u>Document</u>	<u>Nummer</u>	<u>Vakken</u>
		TALEN
12.	12.1	Papiamento
	12.2	Nederlands
	12.3	Engels
	12.4	Spaans
		PERSOONIJKE VORMING
13.	13.1	Expressie Bouw
	13.2	Expressie Horeca & Commerce
	13.3	Expressie Verzorgingsassistent Kind/Jeugd/Bejaarden/ Zieken/Facilitair (K/J/B/Z/F)
	13.4	Expressie Mode & Kleding
	13.5	Ik in de samenleving (IKSA)
	13.6	Lichamelijke opvoeding
		EXACTE VAKKEN
14.	14.1	Wiskunde Techniek en Economie
	14.2	Science Verzorging
	14.3	Science Techniek
	14.4	Science Consumptieve techniek
	14.5	Science Mode & kleding
	14.6	Rekenen Consumptieve technieken
	14.7	Informatie- en communicatietechnologie (ICT) voor Economie en Verzorging (K/J/B/Z/F)
	14.8	Technische informatica bovenbouw LTO (Tibblto) Techniek

* Deze opleidingen zijn niet in de revisieronde vierde uitgave (2013) meegenomen en zijn niet opgenomen in deze bundel. Deze opleidingen staan in de derde uitgave (2008).

** De algemeen vormende en exacte vakken zijn verschillend per beroepsgerichte opleiding.

3. De eindtermen van het lager beroepsonderwijs Aruba

3.1 Wat zijn eindtermen?

De Arubaanse overheid geeft door middel van deze eindtermen aan wat de leerlingen moeten kennen en kunnen aan het eind van het lager beroepsonderwijs, dus in dit geval aan het einde van de opleidingen op EPB niveau 1 en 2.

In de eindtermendocumenten zijn naast de eindtermen ook de leerinhouden gespecificeerd. Deze eindtermen dienen als vaste (minimale) inhoud van het onderwijsprogramma voor de docent voor het aan te bieden onderwijs en als het fundament voor het Programma van Leerstof en Toetsing (PLT) en examinering. De eindtermendocumenten zijn niet alleen bedoeld voor docenten en scholen maar ook voor:

- DEA, Examenbureau: voor het ontwikkelen van de centrale examens;
- DEA, afdeling curriculum ontwikkeling: voor het ontwikkelen van leermiddelen;
- Inspectie van het Onderwijs: om toezicht te houden op de naleving van de eindtermen;
- ouders, leerlingen en bedrijfsleven: om op de hoogte te zijn van de eindtermen die de leerlingen moeten bereiken aan het eind van de opleiding.

3.2 Hoe worden de eindtermen gereviseerd?

De beroepsprofielen dienen als basis bij het reviseren van de eindtermendocumenten. Opmerkingen en aanwijzingen van het bedrijfsleven over o.a. de bekwaamheid en beroepshouding van EPB-leerlingen die de arbeidsmarkt ingaan, worden opgenomen in de beroepsprofielen van de opleiding. Bij de revisie van de eindtermendocumenten is ook uitgegaan van de ervaringen van docenten en leerlingen voor wat betreft het leerstofaanbod en er is voor gezorgd dat de afstemming van hetgeen gereviseerd is, op school plaatsvindt. Ten slotte zijn deze eindtermendocumenten gepresenteerd aan de docenten van de EPB-scholen in hun vakgroep tijdens een speciaal daarvoor belegde bijeenkomst in het schooljaar 2011-2012.

DEA heeft daarmee trachten te waarborgen dat er inbreng is geweest in de organisatie van de EPB-scholen (o.a. de docenten van de school) en van het bedrijfsleven (bij de beroepsprofielen). Daarnaast voldoen de eindtermen aan de kwaliteitscriteria voor het formuleren van eindtermen.

3.3 Kwalificatieniveau-indeling beroepsonderwijs Aruba

Leerlingen kunnen het beroepsonderwijs volgen op verschillende niveaus en in verschillende richtingen. De niveau-indeling ziet er (van laag naar hoog) als volgt uit:

- Niveau 1 leidt op tot assistent beroepsbeoefenaar (assistentopleiding).
- Niveau 2 leidt op tot basis beroepsbeoefenaar (basisberoepsopleiding).
- Niveau 3 leidt op tot beroepsbeoefenaar (vakopleiding).
- Niveau 4 leidt op tot zelfstandig beroepsbeoefenaar (middenkaderopleiding).
- Niveau 5 leidt op tot hoger gevormd beroepsbeoefenaar (specialistenopleiding).
- Niveau 6 leidt op tot academisch gevormd beroepsbeoefenaar (specialistenopleiding).

Niveau 1 en niveau 2 zijn van toepassing op de EPB (Educacion Profesional Basico).

<p>Niveau 1: Assistent beroepsbeoefenaar (eenvoudig uitvoerende werkzaamheden):</p> <p>is het assistentniveau gericht op de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij om functiegebonden vaardigheden. Deze hebben betrekking op het toepassen van routines en standaardprocedures. De assistent is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen taken. Hij draagt geen hiërarchische verantwoordelijkheden, anders dan voor zijn eigen werk.</p>
<p>Niveau 2: Basis beroepsbeoefenaar (uitvoerende werkzaamheden):</p> <p>is het uitstroom- en doorstroomniveau van het lager beroepsonderwijs. Het uitstroomniveau is gericht op de arbeidsmarkt. Het doorstroomniveau, waar het accent op de avo-vakken ligt, is gericht op het vervolgonderwijs. Op dit niveau gaat het om beroepsgebonden vaardigheden. Deze hebben betrekking op het toepassen van routines en standaardprocedures. In vergelijking met niveau 1 betreft het meer en mogelijk gecompliceerde routines en procedures. Deze vragen vaker een hoger tempo. De basis beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen taken. Hij draagt geen hiërarchische verantwoordelijkheden anders dan voor zijn eigen werk. De basis beroepsbeoefenaar beschikt dus over meer beroepskennis en vaardigheden, waardoor hij breder inzetbaar is binnen zijn beroep en wat complexer werk aan kan dan zijn collega, de assistent beroepsbeoefenaar.</p>

Niveau 3 en niveau 4 zijn van toepassing op het Colegio EPI (Educacion Profesional Intermedio).

<p>Niveau 3: Beroepsbeoefenaar/vakfunctionaris (zelfstandige uitvoering van werkzaamheden):</p> <p>is gericht op de arbeidsmarkt en doorstroom binnen het middelbaar beroepsonderwijs. Op dit niveau staan de beroepsgebonden vaardigheden centraal. De beroepsbeoefenaar houdt zich niet alleen bezig met de uitvoering van het eigen takenpakket, maar moet zich daarover ook kunnen verantwoorden tegenover collega's. Tevens controleert en begeleidt de beroepsbeoefenaar het toepassen van routines en standaardprocedures door anderen. Hierbij heeft hij uitdrukkelijk een hiërarchische verantwoordelijkheid. Verder behoren ook het bedenken van procedures voor werkvoorbereiding en beheer tot zijn vaardigheden.</p>
<p>Niveau 4: Zelfstandig beroepsbeoefenaar/middenkaderfunctionaris (volledig zelfstandige uitvoering van werkzaamheden met brede inzetbaarheid):</p> <p>is gericht op de arbeidsmarkt en doorstroom naar het hoger beroepsonderwijs. Dit niveau vereist beroeps-onafhankelijke vaardigheden, zoals tactisch en strategisch handelen. De zelfstandig beroepsbeoefenaar/middenkaderfunctionaris is verantwoordelijk voor zijn eigen werk en kan zich daarvoor verantwoorden bij zijn collega's. Echter, hij draagt ook nadrukkelijk een hiërarchische verantwoordelijkheid. Hierbij gaat het niet om verantwoordelijkheid in uitvoerende zin zoals bij het controleren en begeleiden, maar meer om formele, organisatorische verantwoordelijkheid. Verder behoort het bedenken van nieuwe procedures tot het takenpakket.</p>

Niveau 5 en niveau 6 zijn van toepassing op het hoger onderwijs.

<p>Niveau 5: is van toepassing op de hogere beroepsopleidingen:</p> <p>IPA (Instituto Pedagógico Arubano), de Financieel Economische Faculteit (FEF), de Faculteit voor Hospitality and Tourism Management en de Juridische Faculteit van de Universiteit van Aruba (UA).</p>
<p>Niveau 6: is het wetenschappelijk onderwijs:</p> <p>Op Aruba zijn dat de masteropleidingen aan de Faculteit voor Hospitality and Tourism Management en de Juridische Faculteit van de Universiteit van Aruba (UA).</p>

3.4 Startkwalificatie EPB

Het eindtermendocument is gemaakt voor het reguliere lager beroepsonderwijs. Het beroepsonderwijs is gericht op het persoonlijk en maatschappelijk vormen van de leerling, en het voorbereiden van de leerlingen op hun intrede in de arbeidsmarkt. Bij het behalen van het EPB-diploma is de leerling startbekwaam. Hij of zij is nog geen vakman of vakvrouw, er is immers nog geen werkervaring opgedaan. Zowel in vervolgopleidingen van een hoger niveau als in de praktijk op de arbeidsmarkt zal de jongere nog verder leren en zich ontwikkelen tot een professional.

4. Het schema voor het weergeven van de eindtermen

4.1 Kerndelen en onderdelen

Hier volgt een uitleg van het schema dat gebruikt wordt in de eindtermendocumenten om de eindtermen weer te geven. De eindtermen van de beroepsopleidingen en van de algemeen vormende vakken en exacte vakken worden gegroepeerd in kerndelen. Binnen deze kerndelen kan men ook een aantal onderdelen onderscheiden. De indeling van kerndelen en onderdelen is noodzakelijk voor de ordening van de leerinhouden in samenhangende gehelen.

4.2 De taxonomiecode

In het beroepsonderwijs wordt steeds meer uitgegaan van het goed kunnen functioneren in de beroepspraktijk. Om dit te kunnen, moet de leerling bepaalde **beroepsvaardigheden** beheersen, bepaalde kennis hebben en een juiste beroepshouding tonen. Hierdoor is het belangrijk om de aard van een eindterm aan te geven met een taxonomiecode. De taxonomie is een systematische indeling waarin rangorde een rol speelt. De taxonomiecode wordt als een hulpmiddel gebruikt bij een nadere interpretatie van het beheersingsniveau, zoals aangegeven in de eindtermen. Deze codes geven een indicatie van de aard van de eindterm en is tevens een aanwijzing voor de toetsvorm.

De taxonomieën, t.w. die van Bloom, De Block en Romiszowski bieden mogelijkheden eindtermen met het kenmerk kennis, vaardigheid en beroepshouding op systematische manier te omschrijven.

In de eindtermendocumenten van EPB is gekozen om de taxonomie van Romiszowski toe te passen. Hieronder volgt een korte uitleg van deze taxonomie.

Kennis

Onder kennis wordt verstaan: 'informatie opgeslagen in de hersenen'. Kennis wordt opgesplitst in:

F	Feitelijke kennis	Bij feitelijke kennis is het kernwoord 'herinneren', 'herkennen'. Feiten staan op zichzelf, ze behoeven geen voorbeeld. Deze kennis kan in twee categorieën geïnclassificeerd worden, namelijk in feiten en in procedures.
B	Begripsmatige kennis	Bij begripsmatige kennis is het kernwoord 'inzicht'. Het gaat hier om eigenschappen of denkbeelden die voorbeelden en tegenvoorbeelden verlangen om hun grens te bepalen. Men kan een onderscheid maken in begrippen en in principes.

Vaardigheden

Onder vaardigheden wordt verstaan acties die een persoon uitvoert om een bepaald doel te bereiken. Vaardigheden ontwikkelen zich door ervaring en oefening, je kunt dus in meer of mindere mate over een bepaalde vaardigheid beschikken.

De vier verschillende soorten vaardigheidsdomeinen zijn:

c	cognitief	betreft intellectuele vaardigheden;
r	reactief	betreft gevoelens, attitudes, waarden, kortom: het reageren op mensen, objecten, gebeurtenissen, enz.;
pm	psychomotorisch	betreft lichamelijke vaardigheden;
i	interactief	betreft interpersoonlijke vaardigheden; het vermogen tot communicatie, samenwerking, enz.

Op elk van deze vier terreinen kan een onderscheid gemaakt worden in:

R	Reproductieve vaardigheden	het betreft hier eenvoudige, repeterende activiteiten, die met weinig of geen planning gepaard gaan. Het gaat meestal om standaardprocedures of regelmatig voorkomende handelingen.
P	Productieve vaardigheden	deze vaardigheden doen een beroep op de creativiteit en planningsvaardigheden van de leerling; ze gaan gepaard met (complexe) beslissingsvorming op bewust (of onderbewust) niveau. De leerling moet de geleerde informatie spontaan toepassen in nieuwe situaties, waarin niet van te voren geoefend is. Er moeten nieuwe oplossingen voor nieuwe problemen gemaakt worden.

4.3 Het schema

Hier volgt een toelichting bij de componenten van het schema. Een **inhoudsclassificatie-component** (zie *regel 1 t/m 5*) dat aangeeft over welke sector en opleiding/eind-kwalificatie het gaat. Verder wordt hierbij het kwalificatieniveau van de opleiding en de leerweg aangegeven. En als laatste wordt vermeld bij welk kerndeel deze eindtermen horen.

Na de inhoudsclassificatiecomponent volgen een aantal rijen met de eindtermen, leerinhoud en de bijbehorende taxonomiecode. Zoals eerder aangegeven wordt per kerndeel een aantal onderdelen onderscheiden, de onderdelen zijn vetgedrukt (zie *het onderdeel werkvoorbereiding in het schema*). Direct na het onderdeel volgen de eindtermen en een opsomming van de bijbehorende leerinhouden. De eindtermen en leerinhouden die alleen bedoeld zijn voor leerlingen die de leerweg doorstroom volgen zijn cursief gedrukt.

Hieronder staat als voorbeeld een schema die gebruikt wordt om eindtermen weer te geven.

Sector	Techniek	
Eindkwalificatie	3.2 Timmerman	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerndeel	1. Professionele vaardigheden	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomiecode
<i>Cursiefgedrukt = extra voor doorstroom</i>		
1.1	Basisvaardigheden vaktekenen en afschrijven	
1.1.1	De leerling kan zuinig omgaan met tekenmateriaal. <ul style="list-style-type: none"> - tekenpapier - plakband 	Rcrpm
1.1.2	De leerling kan teken- en schetsopdrachten uitvoeren van hoekverbindingen en eenvoudige constructietekeningen. <ul style="list-style-type: none"> - Hoekverbindingen: gesloten pen en gat verbindingen - werktekeningen van te maken werkstukken - eenvoudige detailtekeningen - <i>doorsneden van vloer- en dakaansluitingen</i> 	Rcpm

Documentnummer: **10**

Inhoudelijk Deel

Sector Verzorging

Opleiding 10.1:	Assistent facilitair medewerker/ helpende
Kwalificatieniveau:	Niveau 1
Leerweg:	Arbeidsmarkt

10.1.1 Beroepsprofiel Assistent facilitair medewerker

Beroepsprofiel Assistent facilitair medewerker	
Sector	Verzorging (Facilitair)
Kwalificatieniveau	1
Mogelijke functies	Verzorgingsassistent, Helpende Kind/Jeugd Verzorgingsassistent, Helpende Bejaarden en zieken Assistent, Helpende Facilitair Medewerker

1. Beroepscontext

De assistent facilitair medewerker is inzetbaar in een bejaardentehuis, ziekenhuis, kindertehuis, gezin, hotel, housekeeping of het huishouden in een gevangenis, kortom overal waar er een huishouding is.

De assistent facilitair medewerker werkt onder leiding van een afdelingschef. Zij/hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de eigen werkzaamheden en is in staat zelfstandig assisterende huishoudelijke werkzaamheden uit te voeren, te weten: de zorg voor de voeding, zorg voor de woning en zorg voor de kleding en linnengoed. Ze is breed inzetbaar. De assistent facilitair medewerker kan communiceren (in woord en geschrift) in het Papiamentu.

2. Beroepstaken

Ondersteunend/Facilitair:

- organiseert eenvoudig huishoudelijke arbeid;
- verzorgt voeding in de kleinhuishouding en groothuishouding;
- bereidt eenvoudige maaltijden;
- portioneert, dient op, dekt tafel, bedient, maakt schoon en zorgt voor onderhoud in de kleinhuishouding en groothuishouding (bejaarden en gezinnen);
- werkt in de linnendienst;
- onderhoudt kleding/textiel;
- werkt in de schoonmaakdienst;
- voert magazijnbeheer uit;
- kan ergonomie toepassen t.a.v. eigen lichaam en technieken;
- handelt hygiënisch t.a.v. omgeving en ter voorkoming van besmetting;
- kan eenvoudige EHBO toepassen.

3. Eigenschappen van een goede beroepsbeoefenaar:

- heeft een correcte beroepshouding;
- draagt gepaste kleding en heeft een goede uiterlijke verzorging;
- heeft een correcte houding t.a.v. cliënten/patiënten;
- kan cliënten/patiënten correct en goed te woord staan;
- kan zich in cliënten inleven;
- kan respectvol omgaan met mensen;
- beschikt over de juiste communicatieve vaardigheden;
- kan in teamverband werken;
- kan assertief handelen bij kleine ongelukken;
- kan omgaan met interculturele groepen;
- is mondig (op een correcte, beleefde manier).

10.1.2 Overzicht kerndelen en onderdelen Facilitair

De opleiding assistant facilitair medewerker bestaat uit 3 kerndelen en 14 onderdelen. Het gaat om de volgende kerndelen en onderdelen:

Naam kerndelen	Naam onderdelen
1. Huishoudskunde	1.1 Organisatie en werken in de linnendienst
	1.2 Organisatie en werken in de huishoudelijke dienst
	1.3 Wonen en Textiel
	1.4 Wonen en veiligheid
	1.5 Ergonomie
	1.6 Budget en Reclame
	1.7 Schoonmaak en onderhoud in klein- en groot huishouding
	1.8 Voedingsdienst
	1.9 Koken en Serveren
	1.10 Voedingsleer
2. Gezondheidskunde	2.1 Inleiding verzorgend handelen
	2.2 Gezondheid en ziekten
	2.3 EHBO
3. Omgangskunde professionele vaardigheden	3.1 Professionele vaardigheden

10.1.3 Kerndelen met eindtermen

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	1. Huishoudskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.1	Organisatie en werken in de linnendienst	
1.1.1	De leerling kan verschillende typen bedrijven die zich bezighouden met de verzorging van textiel binnen instellingen noemen. <ul style="list-style-type: none"> - verschillende type wasserijen - stomerij - wasserette - linnendienst 	F
1.1.2	De leerling kan de rol van informatie voorziening in de linnendienst aangeven. <ul style="list-style-type: none"> - werkroosters - taakverdeling - automatiseringssystemen 	B
1.1.3	De leerling kan de taakgebieden van de linnendienst noemen. <ul style="list-style-type: none"> - inkopen - verzamelen en transporteren van wasgoed - repareren van textiel 	F
1.1.4	De leerling kan textiel behandelen. <ul style="list-style-type: none"> - sorteren - reinigen - drogen - strijken - persen - vouwen en klaarmaken voor transport 	Rcpm
1.1.5	De leerling kan textiel reinigen door middel van de handwas en machinewas. <ul style="list-style-type: none"> - textieletikettering aflezen 	Rcpm
1.1.6	De leerling kan woningtextiel onderhouden. <ul style="list-style-type: none"> - gordijnen - vloerbedekking - tafelbedekking - linnengoed: lakens, hoelakens en slopen 	Rcpm
1.1.7	De leerling kan de kenmerken van wasmiddelen noemen en deze toepassen. <ul style="list-style-type: none"> - wasmiddelen - reinigingsmiddelen - desinfecterende middelen 	F,Rcpm
1.1.8	De leerling kan apparatuur nodig voor de verzorging van textiel gebruiken en onderhouden. <ul style="list-style-type: none"> - wasmachine - droogtrommel - strijkmachine - strijkijzer - mangel 	Rcpm

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerndeel	1. Huishoudkunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.2	Organisatie en werken in de huishoudelijke dienst	
1.2.1	De leerling kan verschillende typen bedrijven noemen waar schoongemaakt wordt. - kantoren - scholen - instellingen - ziekenhuizen	F
1.2.2	De leerling kan de rol van informatie voorziening in de schoonmaakdienst aangeven. - werkroosters - taakverdeling - automatiseringssystemen	B
1.2.3	De leerling kan de werkzaamheden en technieken van de huishoudelijke dienst noemen en uitvoeren: onderhouden van vloeren, meubels, apparatuur, sanitair en ramen. - wissen - moppen - stofzuigen - schrobben - waterzuigen - sprayen - uitwrijven	F,Rcpm
1.2.4	De leerling kan verschillende soorten vuil noemen en de juiste reinigingstechniek toepassen. - los- en vastzittend vuil - nat- en droog reinigen	F,Rcpm
1.2.5	De leerling kan middelen voor schoonmaak noemen en gebruiken. - werkmaterialen - apparatuur - schoonmaakmiddelen	F,Rcpm
1.2.6	De leerling kan werkzaamheden in de schoonmaakdienst binnen de verschillende instellingen volgens instructie uitvoeren. - onderhouden van sanitair - vloeren - interieur - keuken	Rcpm
1.2.7	De leerling kan gebreken signaleren en doorgeven aan de afdeling onderhoud. - lekkende kranen en toiletten - kapotte lampen en tegeltjes	Rc
1.2.8	De leerling kan een werk- en tijdsplanning maken voor eenvoudige schoonmaakwerkzaamheden. - start activiteit - volgorde activiteit - tijdsindeling - taakverdeling	Rc

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	1. Huishoudkunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.3 Wonen en Textiel		
1.3.1	De leerling kan de functies van verschillende woonruimtes noemen en uitleggen. - eten - slapen - wassen	F,B
1.3.2	De leerling kan op basis van textielkennis verzorgingsmethode voor textiel kiezen en toepassen bij de behandeling van: - natuurlijke materialen - dierlijke materialen - synthetische materialen	Rcpm
1.3.3	De leerling kan de verschillende materialen noemen en aangeven hoe deze te onderhouden. - voor vloeren - voor wanden - voor plafonds - voor inventaris - voor raambedekking - voor zonwering	F,B
1.3.4	De leerling kan aangeven hoe sfeer in de woon- en werkomgeving te scheppen. - gebruik van kleuren - textielsoorten - licht(inval) - meubilairgebruik - planten - vloerbedekking	B
1.3.5	De leerling kan planten in de woon- en werkomgeving verzorgen. - potgrond - vitamines voor planten - reinigen van planten - waterhuishouding van planten	Rcpm
1.4 Wonen en veiligheid		
1.4.1	De leerling kan verschillende veiligheidseisen die aan woon- en werkruimtes gesteld worden noemen. - veiligheidsmaatregelen rond elektrisch apparaat - brandpreventie - ontploffingsgevaar	F
1.4.2	De leerling kan bij het gebruik van schoonmaakmiddelen veilig en milieubewust handelen. - combinatie schoonmaakmiddelen - milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen	Rcpm

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	1. Huishoudkunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.4.3	De leerling kan volgens de voorschriften die gelden voor bepaalde werkruimtes handelen. - hygiëne - beroepskleding	Rcpm
1.4.4	De leerling kan regels toepassen bij het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden. - doelmatigheid - ergonomie - veiligheid - milieu - hygiëne	Rcpm
1.5	Ergonomie	
1.5.1	De leerling kan het belang van ergonomie noemen en uitleggen. - voorkomen van lichamelijke blessures - betere houding - bevordering van werkplezier - rekening houden met meubilair - indeling ruimte - looproute - eigen lichaamsenergieverbruik	F,B
1.5.2	De leerling kan oorzaken, gevolgen en oplossingen aangeven van minder goede lichaamshouding of beweging. - oorzaak lichamelijke klachten door verkeerde houding en beweging - blijvende blessures - voorkoming door ergonomische maatregelen	B
1.5.3	De leerling kan ergonomische manieren van inrichten en aanpassingen noemen om het werk veiliger en mensvriendelijker uit te voeren. - juiste meubilair - juiste inrichting - werkhoogte - juiste materialen	F
1.5.4	De leerling kan binnen de grenzen van de functie in verschillende arbeidssituaties op de juiste wijze handelen. - onder druk - bij mentale belasting - fysieke belasting - onverwachte situaties	Rcir

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerndeel	1. Huishoudkunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.6	Budget en Reclame	
1.6.1	De leerling kan verschillende begrippen rond het maken van een (persoonlijk) budget herkennen en toelichten. - tijd - geld - arbeid	F,B
1.6.2	De leerling kan met een budget een eenvoudige planning maken om boodschappen te doen of een bestelling te maken. - omgaan met geld - prioriteiten kunnen stellen - verhouding kwaliteit en prijs	Rc
1.6.3	De leerling kan verschillende mogelijkheden om te bezuinigen noemen en uitleggen. - prioriteiten kunnen stellen - reclame en aanbiedingen - prijsbewust inkopen - groot inkopen doen	F,B
1.6.4	De leerling kan het begrip reclame uitleggen en verschillende verkooptechnieken herkennen. - inzicht in de invloed van reclame - consument zijn	F,B
1.7	Schoonmaak en onderhoud in klein- en groot huishouding	
1.7.1	De leerling kan zelfstandig eenvoudige, huishoudelijke werkzaamheden in een zorgverleningssituatie verrichten.	Rcpm
1.7.2	De leerling kan het belang van hygiënisch werken in verzorgende beroepen uitleggen en kan dit toepassen.	B,Rcpm
1.8	Voedingsdienst	
1.8.1	De leerling kan de taken en functies binnen de voedingsdienst noemen. - inkopen - bewaren - bereiden - portioneren - distribueren en opruimen	F
1.8.2	De leerling kan de organisatie en procesgang van de voedselbereiding en distributie noemen en uitleggen. - afdelingskeuken - loopband - menukeuze	F,B
1.8.3	De leerling kan een eenvoudig organisatieschema van een instelling/ bedrijf lezen en een eenvoudig werkplan opstellen. - inventariseren - plannen - uitvoeren - evalueren	Rc

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerndeel	1. Huishoudskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.9 Koken en Serveren		
1.9.1	De leerling kan informatiebronnen gebruiken bij het verzorgen van een maaltijd voor een cliënt. - kookboeken - menuplan - receptuur lezen - voedingsgegevens van cliënten lezen	Rc
1.9.2	De leerling kan eenvoudige warme en koude maaltijden voorbereiden. - bereiden - garneren - portioneren	Rcpm
1.9.3	De leerling kan verschillende bereidingstechnieken toepassen en apparatuur gebruiken. - braadslee - steamer - magnetron - kookketel - friteuse	Rcpm
1.9.4	De leerling kan verschillende serveertechnieken toepassen. - in en uitserveren - opdienen - presenteren - debraseren	Rcpm
1.9.5	De leerling kan de tafel dekken en afruimen. - verschillende gelegenheden en maaltijden	Rcpm
1.9.6	De leerling kan serviesgoed, pannen en apparatuur reinigen met behulp van de daarvoor bestemde materialen en apparatuur. - vaatwasmachine - volgorde van afwassen - gebruik schuurmiddelen, sponzen en geschikt afwasmiddel	Rcpm
1.10 Voedingsleer		
1.10.1	De leerling kan de inhoud en functies van voedingsstoffen beschrijven. - bouwstoffen - brandstoffen - beschermende stoffen	B
1.10.2	De leerling kan de eisen van gezonde voeding beschrijven. - de voedingswijzer, guía di alimentacion y movecion (zeilboot van dhr. R. Visser) of voedingspiramide - energiebehoefte - lichamelijke, - sociale en geestelijke behoeften van de mens	B

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	2. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
2.1 Inleiding verzorgend handelen		
2.1.1	De leerling kan het begrip gezondheid en het belang ervan uitleggen. - Kwaliteit van het leven - Het ontbreken van gezondheid (Zonder gezondheid zijn we nergens.)	B
2.1.2	De leerling kan de eigen houding ten opzichte van gezondheid aangeven. - reflecteren over eigen gedrag.	B,Rcr
2.1.3	De leerling kan de invloed van gedrag en gewoonten op de gezondheid aangeven. - gezond gedrag - levensbeschouwing - cultuur	B
2.1.4	De leerling kan enkele non-profit en profit organisaties noemen. - overeenkomsten en verschillen beschrijven	F,B
2.1.5	De leerling kan werkvelden en doelgroepen binnen de sector gezondheidszorg en welzijn noemen. - consultatiebureau - Wit-Gele Kruis - bejaardenhuizen/verpleeghuizen - ziekenhuizen - PAAZ - AZV/verzekeringen	F
2.1.6	De leerling kan verschillende zorgvormen noemen. - zelfzorg - mantelzorg - professionele zorg - 1e, 2e en 3e lijnzorg	F
2.2 Gezondheid en ziekten		
2.2.1	De leerling kan de persoonlijke en algemene hygiënische maatregelen tegen besmetting door ziektekiemen beschrijven. - handen wassen - gebruik handsanitizers - gebruik van schoonmaakmiddelen en materialen	B
2.2.2	De leerling kan uitleggen hoe ziekten kunnen ontstaan, verlopen en voorkomen worden. - micro-organismen - besmetting en infectie - erfelijkheid - incubatietijd - immuniteit	B
2.2.3	De leerling kan voorbeelden van ziek zijn op lichamelijk, geestelijk en sociaal gebied noemen en de relatie tussen deze uitleggen. - lichamelijke ziektes: griep, virus, infecties en welvaarziekten - geestelijke ziektes: depressie, eetstoornissen, borderline, burn-out - sociaal: gevolgen van pesten, eenzaamheid, sociale druk - psychosomatische ziekten: lichamelijk klachten door psychische problemen	F,B

F = Feitlijke kennis

B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid

P = Productieve vaardigheid

c = cognitief

r = reactief

pm = psychomotorisch

i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	2. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
2.2.4	De leerling kan begrippen rond ziek zijn noemen. - mondigheid en patiëntenrecht - betrokkenheid van de samenleving/ omgeving - taboes	F
2.2.5	De leerling kan het belang van een minimale afhankelijkheid van de zorgvrager aangeven. - zelfvertrouwen en de zelfzorg stimuleren	B,Ri
2.2.6	De leerling kan de relatie tussen gezondheid en voeding uitleggen. - gezonde voeding - eetstoornissen	B
2.2.7	De leerling kan de positieve en negatieve invloeden van welvaart op gezondheid en welzijn noemen. - armoede - voedingsgedrag - voorbeelden van welvaartsziekten	F
2.2.8	De leerling kan de basisprincipes van een aantal voedingsgewoonten met betrekking tot de gezondheid noemen. - religie - tradities - cultuur	F
2.2.9	De leerling kan van hart - en vaatziekten en verschillende soorten kanker kenmerken, het ontstaan en preventieve maatregelen noemen. - hart en vaatziekten - borstkanker - maagkanker - darmkanker	F
2.3	EHBO	
2.3.1	De leerling kan de definitie en de betekenis van EHBO aangeven. - de 5 stappen van EHBO noemen - de inhoud van een eenvoudige verbandtrommel noemen en kan deze gebruiken - kleine ongelukjes in en rondom het huis of de instelling voorkomen	F,B,Rcpm
2.3.2	De leerling kan eenvoudige EHBO handelingen bij veel voorkomende ongelukken toepassen. - ongecompliceerde wonden verzorgen: schaafwonden, builen, bulten, aderlijke en slagaderlijke bloedingen, verdikkingen - een bloedneus met bloeden laten stoppen - bij de inname van een olieproduct handelen - bij verstikking of verslikking handelen - de stabiele zijligging uitvoeren - bij botbreuken handelen - bij schaafwonden, splinters en insecten- en wallensteken handelen - handelingen toepassen bij haarvat, aderlijk en slagaderlijke bloedingen - handelingen toepassen bij hyperventilatie - handelingen toepassen bij vreemde voorwerpen in oor, neus of keel	Rcpm

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	2. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
2.3.3	De leerling kan kleine ongelukjes in en rondom huis/instelling voorkomen. - bijtende en niet bijtende producten onderscheiden en eventueel doorgeven - giftige stoffen opbergen - hekjes plaatsen	Rcpm

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.1 Assistent facilitair medewerker/helpende	
Kwalificatieniveau	1	
Leerweg	Arbeidsmarkt	
Kerdeel	2 Omgangskunde professionele vaardigheden	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
3.1	Professionele vaardigheden	
3.1.1	De leerling kan vanuit de vereiste beroepshouding binnen de zorgsituatie de juiste omgangsvormen met betrekking tot de cliënt toepassen. <ul style="list-style-type: none"> - respect tonen - geduld hebben - communicatief handelen - omgaan met (on)afhankelijkheid - zorgvuldigheid toepassen - empathie - weerbaarheid - flexibiliteit - omgaan met privacy behoefte - assertiviteit tonen 	Rcir
3.1.2	De leerling kan onder leiding van een leidinggevende zijn werkzaamheden doelgericht en systematisch uitvoeren. <ul style="list-style-type: none"> - werk en privé onderscheiden - servicebewust handelen - arbeidswerkzaamheden binnen de verzorging beschrijven - eigen grenzen en die van de cliënten onderscheiden - verantwoordelijkheid dragen binnen de grenzen van zijn functie - eigen werkwijze en het resultaat daarvan beoordelen 	B,Rcir
3.1.3	De leerling kan vanuit de doelstelling en de visie van de organisatie handelen. <ul style="list-style-type: none"> - de identiteit respecteren, rekening houdend met de wensen, gewoonten, waarden en normen van de cliënten 	Rci
3.1.4	De leerling kan in teamverband werken. <ul style="list-style-type: none"> - samenwerken met mensen uit verschillende disciplines - besluiten nemen en keuzes maken - participeren in arbeidsoverleg 	Rcir

Documentnummer: **10**

Inhoudelijk Deel

Sector Verzorging

Opleiding 10.2:	Verzorgingsassistent (K/J/B/Z)
Kwalificatieniveau:	Niveau 2
Leerweg:	Uitstroom en doorstroom

10.2.1 Beroepsprofiel Verzorgingsassistent K/J/B/Z

Beroepsprofiel Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Sector	Verzorging (facilitair)
Kwalificatieniveau	2
Mogelijke functies	Assistent Peuterleidster; Assistent Kinderleidster Assistent Leidster naschoolse opvang; Groepshulp Assistent Bejaarden en Zieken

1. Beroepscontext

De verzorgingsassistent (kind en jeugd /bejaarden en zieken) is vooral inzetbaar in huishoudelijk, verzorgend en dienstverlenend werk. Te denken valt aan werkzaamheden in een kindertehuis, een crèche, een speelschool, een kleuterschool, traimerdia een bejaardenhuis en verzorgingshuis. Hij/zij verstrekt hulp op verschillende terreinen, zoals huishoudelijke- en persoonsverzorging, psychologische en algemene pedagogische ondersteuning van de zorgvrager.

De verzorgingsassistent werkt onder leiding van een leidster, hij/zij is lid van een team. Hij/zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de eigen werkzaamheden of is samen met de andere leidster(s)/collega('s) coöperatief verantwoordelijk voor het takenpakket. De verzorgingsassistent kan zorg dragen voor de verschillende leeftijdsgroepen die tijdelijk of permanente hulp nodig hebben met betrekking tot de activiteiten van het dagelijkse leven.

Hij/zij kan de op Aruba gangbare apparaten, instrumenten en hulpmiddelen behorend bij het beroep gebruiken. De werkzaamheden worden uitgevoerd volgens algemene en in de organisatie geldende criteria voor nauwkeurigheid, klantvriendelijkheid, gezondheid en veiligheid en volgens gangbare omgangs- en bedrijfsregels. De verzorgingsassistent kan in haar werk communiceren in het Papiamentu, Engels, Spaans en Nederlands.

2. Beroepstaken:

- kan de verschillende leeftijdsgroepen (baby's, peuters, kleuters, schoolkinderen, bejaarden en zieken) verzorgen of helpen: kan omgaan en het behouden van gezondheid, lichaamshygiëne en lichaamsverzorging, gebruik en misbruik van genotmiddelen en medicijnen;
- kan huishoudelijk werk en schoonmaakwerkzaamheden uitvoeren en textiel verzorgen en voert deze werkzaamheden hygiënisch uit;
- kan voor een veilige werkomgeving zorgen;
- kan flesvoeding en (eenvoudige) maaltijden voorbereiden, portioneren, opdienen, tafeldekken en bedienen;
- kan met de verschillende leeftijdsgroepen communiceren;
- kan de basisprincipes van opvoeding toepassen;
- kan eenvoudige EHBO bij de verschillende leeftijdsfasen toepassen;
- kan observeren en eenvoudige verslagen en rapportages maken;
- kan de verschillende ontwikkelingsstadia bij kinderen van 0-6 jaar en schoolkinderen onderscheiden;
- kan de zorg voor bejaarden en zieken aanbieden rekening houden met levensfasen en ouderdom;
- kan de meest voorkomende ziekten bij de verschillende leeftijdsgroepen herkennen;
- kan ergonomisch werken en tiltechnieken toepassen;
- heeft basiskennis van diëten.

- kan bezigheidsactiviteiten voor de verschillende leeftijdsgroepen organiseren en speelmaterialen onderscheiden en kiezen;
- kan de verschillende leeftijdsgroepen begeleiden in zelfredzaamheid;

3. Eigenschappen van een goede beroepsbeoefenaar:

- toont liefde en heeft affiniteit met de verschillende leeftijdsgroepen;
- toont discipline en kan in teamverband werken;
- kan assertief handelen, ook bij (kleine) ongelukken;
- beschikt over communicatieve vaardigheden: is mondig en kan goed luisteren;
- gaat respectvol om met mensen;
- kan empathie en begrip tonen;
- kan initiatief nemen en zelfstandig werken;
- kan omgaan met interculturele groepen;
- kan omgaan met verschillende leidsters, collega's, ouders en familie van de leeftijdsgroepen;
- draagt gepaste kleding en heeft een goede uiterlijke verzorging.

10.2.2 Overzicht kerndelen en onderdelen Verzorgingsassistent K/J/B/Z ●●●

De opleiding Verzorgingsassistent K/J/B/Z bestaat uit 7 kerndelen en 23 onderdelen. Het gaat om de volgende kerndelen en onderdelen:

Naam kerndelen	Naam onderdelen
1. Gezondheidskunde	1.1 EHBO
	1.2 De zieke
	1.3 Organisatie van het werkveld
	1.4 Overige ziekten en geneeswijzen
2. Huishoudkunde	2.1 Kernbegrippen
	2.2 Voedingseisen in de verschillende leeftijdsfasen
	2.3 Zorg voor huishouding
3. Activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen	3.1 Spel en spelvormen
	3.2 Lectuur
	3.3 Drama
4. Zorg bejaarden en zieken	4.1 Verzorging en hygiëne
	4.2 Medicijngebruik
	4.3 Stervensbegeleiding
5. Zorg verschillende leeftijdsgroepen en opvoeding	5.1 Zwangerschap en bevalling
	5.2 Aanschaf kleding en schoeisel verschillende leeftijdsgroepen
	5.3 Inrichting slaapkamers
	5.4 Lichamelijke groei van de verschillende leeftijdsgroepen
	5.5 Opvoeding
6. Lichamelijke ontwikkeling	6.1 Veiligheid in sport
	6.2 Gezondheid, voeding en beweging
	6.3 Leiding en organisatie
	6.4 Hygiëne in sport
7. Professionele vaardigheden	7.1 Beroepshouding

10.2.3 Kerndelen met eindtermen

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerndeel	1. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.1 EHBO		
1.1.1	De leerling kan de meest voorkomende ongelukken herkennen en beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - de definitie en de betekenis van EHBO weergeven - de 5 stappen van EHBO noemen - de inhoud van een eenvoudige verbandtrommel noemen - het verschil en de kenmerken aangeven tussen kneuzing, verstuiking en ontwrichting - eerste en tweede en derde graad verbranding herkennen - verschillende oorzaken voor een bloedneus noemen - voorbeelden van vergiftiging door giftige vaste, vloeibare en verdampende stoffen noemen - het verschil en de verschijnselen tussen verstikking en verslikking aangeven - de symptomen van hyperventilatie zoals hartkloppingen, duizeligheid, tekort aan zuurstof, benauwdheid herkennen - het verschil tussen haarvat, aderlijke en slagaderlijke bloedingen beschrijven 	F,B
1.1.2	De leerling kan eenvoudige EHBO handelingen toepassen. <ul style="list-style-type: none"> - ongecompliceerde wonden verzorgen: schaafwonden, builen, bulten, aderlijke en slagaderlijke bloedingen, verdikkingen - een bloedneus met bloeden laten stoppen - bij de inname van een olieproduct handelen - bijtende en niet bijtende producten onderscheiden en eventueel doorgeven - bij verstikking of verslikking handelen - de stabiele zijligging uitvoeren - bij botbreuken kunnen doorsturen naar EHBO of huisarts - bij schaafwonden, splinters en insecten- en wallensteken handelen - handelingen toepassen bij haarvat, aderlijk en slagaderlijke bloedingen - handelingen toepassen bij hyperventilatie - handelingen toepassen bij kleine vastzittende voorwerpen in oor, neus of keel 	Rcpmi
1.1.3	De leerling kan kleine ongelukjes in en rondom huis/instelling voorkomen. <ul style="list-style-type: none"> - giftige stoffen - hekjes plaatsen - geen losse matjes - geen giftige planten - kinderveilige bescherming 	Rcpm
1.1.4	De leerling kan op een veilige manier werkzaamheden uitvoeren. <ul style="list-style-type: none"> - juiste materialen die horen bij de werkzaamheden kiezen - hygiënisch werken om kans op (kruis)besmetting te minimaliseren - optreden in (onveilige)situaties bijvoorbeeld kledje verwijderen om uitglijden te voorkomen 	Rcpm

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	1. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.2 De zieke		
1.2.1	De leerling kan begrippen rond ziek zijn noemen en uitleggen. <ul style="list-style-type: none"> - Een gegeven diagnose uitleggen - verschillende manieren van besmetting noemen - uitleggen wat een infectie is - bepaalde symptomen van ziekten aangeven - incubatietijd bij bepaalde ziekte uitleggen - uitleggen hoe immuniteit voor bepaalde ziekten te verkrijgen - aangeven dat ziektekiemen een bron van besmetting zijn - aangeven welke behandelingen er zijn voor bepaalde huidaandoeningen en ziekten 	F,B
1.2.2	De leerling kan preventieve maatregelen nemen om de kans op infectie of besmetting te minimaliseren. <ul style="list-style-type: none"> - infecties voorkomen 	Rcpm
1.2.3	De leerling kan voorbeelden van ziek zijn op lichamelijk, geestelijk en sociaal gebied noemen en uitleggen. <ul style="list-style-type: none"> - wat autisme inhoudt en bepaalde vormen van autisme noemen - wat depressie inhoudt en bepaalde vormen van depressie noemen - de onderlinge invloed tussen lichamelijk, geestelijk en sociaal ziek zijn - wat een psychosomatische ziekte inhoudt en voorbeelden noemen 	F,B
1.2.4	De leerling kan de betekenis van ziek zijn en gezond zijn aangeven en beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - taboes en reacties van de samenleving rond bepaalde ziekten en behandelingen beschrijven bijvoorbeeld kanker en HIV/AIDS - uitleggen dat mondigheid de zieke een sterkere positie in de samenleving geeft - bepaalde patiëntenrechten noemen - aangeven welke positieve en negatieve invloed een zieke op de naaste omgeving kan hebben 	F,B
1.2.5	De leerling kan factoren noemen die verantwoordelijk kunnen zijn voor het ontstaan van ziekten. <ul style="list-style-type: none"> - leefwijzen die mogelijk verband houden met het ontstaan van bepaalde ziekten noemen - manieren van besmetting van bepaalde ziekten noemen - enkele voorbeelden van erfelijke ziekten noemen: diabetes en bepaalde vormen van kanker - enkele voorbeelden van chronische, acute en erfelijke ziekten noemen 	F
1.2.6	De leerling kan de positieve en negatieve invloeden van zijn eigen houding t.o.v. zijn gezondheid en dat van anderen beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - het belang van beweging aangeven: uithoudingsvermogen, verhoging weerstand, welbevinden - het belang van een gezonde leefstijl aangeven: gezond/gebalanceerd eten, sport en beweging, uitrusten, geen genotsmiddelen bijv. alcohol en drugs - het belang van een balans tussen spanning en ontspanning aangeven 	B

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	1. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.2.7	<p>De leerling kan voorbeelden van ziekten en de meest voorkomende verschijnselen noemen en beschrijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - eenvoudig uitleggen wat hart- en vaatziekten inhoudt en bepaalde verschijnselen zoals angina Pectoris, hartinfarct, arteriosclerose, trombose, embolie, aneurysma, spataderen - uitleggen wat aids inhoudt en kan enkele verschijnselen noemen - uitleggen wat kanker inhoudt en meest voorkomende verschijnselen die bij kanker horen beschrijven zoals leukemie, borstkanker, prostaatkanker en huidkanker - uitleggen wat stress inhoudt en enkele verschijnselen bij stress kunnen beschrijven, zoals positieve stress, negatieve stress en stress incontinentie - uitleggen wat suikerziekte, dementie, korsacov, parkinson, decubitus astma, gewrichtsproblemen, botproblemen, urine en ontlastingsproblemen, oog- en oorproblemen inhouden - bepaalde verschijnselen die bij suikerziekten, dementie, parkinson, decubitus, astma, gewrichtsproblemen, botproblemen, urine en ontlastingsproblemen, oog- en oorproblemen inhoud horen herkennen - de verschillende verschijnselen die bij de meest voorkomende kinderziekten beschrijven zoals mazelen, rode hond, bof, waterpokken - uitleggen wat griep, diarree, stoma en overgeven inhouden en eenvoudige verschijnselen herkennen en behandelen 	F,B, Rc
1.2.8	<p>De leerling kan de kernbegrippen voor wat betreft gezondheid en welvaart noemen en ziekten die hiermee in verband gebracht kunnen worden beschrijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitleggen wat welvaart en welzijn inhouden en dit in eigen woorden weergeven - de gevolgen van welvaart noemen, zoals milieuvervuiling, overbevolking, verdeling tussen arm en rijk en voeding - uitleggen wat welvaartziekten zijn en bepaalde vormen van welvaartziekten en hun verschijnselen noemen zoals diabetes, hart en vaatziekten, hoge bloeddruk, obesitas, longemfyseem, bronchitis, hersenbloeding en hyperventilatie - de relatie tussen welvaart, armoede en gezondheid beschrijven 	F,B
1.2.9	<p>De leerling kan preventieve maatregelen om ziekten tegen te gaan aangeven en beschrijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - gezonde leefwijze om ziekte te voorkomen beschrijven - invloed van bepaalde middelen ter preventie en genezing van ziekten of om de weerstand te verhogen noemen zoals vaccinatie, aspirine, vitamines, antibiotica en homeopathische middelen - aangeven hoe de weerstand te verhogen 	F,B
1.3	Organisatie van het werkveld	
1.3.1	<p>De leerling kan de verschillende werkvelden waar de doelgroepen ondergebracht kunnen worden herkennen en beschrijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> - verschillende zorgvormen herkennen - profit en non-profit organisaties noemen - verschillende belangrijke hulpverleningsorganisaties noemen 	F,B

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	1. Gezondheidskunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
1.4	Overige ziekten en geneeswijzen	
1.4.1	De leerling kan bepaalde aandoeningen en ziekteverschijnselen noemen en verzorgen. <ul style="list-style-type: none"> - aangeven dat jeuk bij bepaalde ziekten voorkomt - herkennen en handelen bij het ontstaan van stuipen - verschillende worminfecties, hoofdluis, luieruitslag, warmte uitslag benoemen en verzorgen - bepaalde vormen van huidaandoeningen herkennen, zoals te droge huid, leverschimmels en wratjes en verzorgen 	F,B,Rcpm
1.4.2	De leerling kan alternatieve geneeswijzen beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - aangeven wat iriscopie, acupunctuur, reflexologie en homeopathie inhouden 	B

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	2. Huishoudkunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
2.1 Kernbegrippen		
2.1.1	De leerling kan de volgende begrippen over voeding uitleggen. <ul style="list-style-type: none"> - maaltijden, tussendoortjes, andere culturen, voedingsgewoonten, alternatieve voeding, uitleggen; - betekenis van voeding, calorieën, energiebehoefte, voedingswijzer/piramide/guia di alimentacion y movecion (zeilboot van dhr. R Visser), over- en ondervoeding, schoonheidsideaal beschrijven. 	B
2.1.2	2.1.2 De leerling kan de relatie tussen gezondheid en voeding beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - relatie voeding en leefstijl voor wat betreft kanker, diabetes, overvoeding, ondervoeding, hart en vaatziekten beschrijven; - relatie voeding en leefstijl voor wat betreft de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkelingen uitleggen. 	B
2.2 Voedingseisen in de verschillende leeftijdsfasen		
2.2.1	De leerling kan de eisen die gesteld worden aan voeding voor de verschillende leeftijdsfasen benoemen. <ul style="list-style-type: none"> - traktaties en portiegrootte beschrijven - houdbaarheid van voeding beschrijven - voedingsstoffen in een evenwichtig samengestelde voeding beschrijven - zelfstandig eten stimuleren en ondersteunen 	F,B,Rcpm
2.2.2	De leerling kan eisen die gesteld worden aan voeding voor zwangere vrouwen noemen en beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - voldoende ijzer - rekening houden met listeria bacterie - bereidingswijze van voeding, bijvoorbeeld voldoende doorbakken 	F,B
2.2.3	De leerling kan verschillende problemen rond voeding beschrijven en oplossingen aangeven. <ul style="list-style-type: none"> - diëten en sondevoeding noemen en beschrijven 	B,Rc
2.2.4	De leerling kan verschillende eisen die gesteld worden en problemen rond voeding voor de verschillende leeftijdsgroepen noemen en beschrijven. <ul style="list-style-type: none"> - functie van bijvoeding, flesvoeding, borstvoeding, potjesvoeding en vaste voeding beschrijven - geven van de fles, verzorging van borsten 	F,B
2.2.5	De leerling kan voeding voor het kind voorbereiden. <ul style="list-style-type: none"> - flesvoeding - potjesvoeding - vaste voeding 	Rcpm
2.2.6	De leerling kan voeding- en genotsmiddelen beoordelen en op verantwoorde wijze aanbieden. <ul style="list-style-type: none"> - eenvoudige gerechten bereiden, rekening houdend met hygiënisch werken - afruimen - portie samenstellen - eten in een team organiseren 	Rcpmi

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	2. Huishoudkunde	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
2.2.7	De leerling kan de basisprincipes van een aantal alternatieve voedingsgewoonten noemen. - vegetarische voeding - voeding volgens andere culturen	F
2.3	Zorg voor huishouding	
2.3.1	De leerling kan begrippen rond de huishouding benoemen en het huishouden uitvoeren. - schoonmaakwerkzaamheden verrichten en wasbehandelingen uitvoeren - het doel en de noodzaak van schoonmaak en onderhoud beschrijven	F,B,Rcpm

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	3. Activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
3.1	Spel en spelvormen	
3.1.1	De leerling kan de betekenis van het spel en het spelen herkennen en uitleggen. <ul style="list-style-type: none"> - spelontwikkeling naar leeftijdsfase herkennen - functies van het spel benoemen - invloed van spelen op lichamelijk, geestelijke en sociale vorming en welzijn noemen 	F,B
3.1.2	De leerling kan spelmaterialen voor verschillende leeftijdsgroepen noemen en verschillende spelvormen uitvoeren. <ul style="list-style-type: none"> - gevarieerde spelactiviteiten organiseren en programmeren 	F,Rcipm
3.1.3	De leerling kan de eisen die gesteld worden bij de aanschaf en onderhoud van verschillende spelmaterialen uitleggen. <ul style="list-style-type: none"> - speelwijzer uitleggen - eisen speelgoed bepalen of iets anders - de eisen die worden gesteld aan de inrichting van een speelruimte aangeven - speelgoed en speelruimte hygiënisch onderhouden 	B,Rcipm
3.1.4	De leerling kan uitleggen wat gymnastiek voor ouderen is. <ul style="list-style-type: none"> - de betekenis van gymnastiek voor deze leeftijdsgroep 	B
3.2	Lectuur	
3.2.1	De leerling kan een gepast verhaal aan de verschillende leeftijdsgroepen voorlezen of vertellen en stimuleren in het lezen. <ul style="list-style-type: none"> - verschillende genres van lectuur voor verschillende leeftijdsgroepen noemen - verschillende lectuur uitkiezen - lectuur voorlezen 	F,Rci
3.3	Drama	
3.3.1	De leerling kan zich verbaal en non-verbaal uiten in een(rollen)spel. <ul style="list-style-type: none"> - Individueel - In samenspel met andere spelers 	Rci

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	4 Zorg Bejaarden en Zieken	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
4.1 Verzorging en hygiëne		
4.1.1	De leerling kan het belang van een verzorgd uiterlijk bij de cliënt aangeven en de noodzakelijke handelingen hygiënisch uitvoeren. - huid, voeten, handen, haren en gebit verzorgen	B,Rcpm
4.1.2	De leerling kan de ontwikkeling van het gebit beschrijven en verzorging hiervan uitvoeren. - verzorging van prothese, tonghygiëne en gebitsaandoeningen verzorgen	B,Rcpm
4.1.3	De leerling kan eenvoudige dagelijkse verzorgingsactiviteiten uitvoeren. - wassen, baden, aankleden, verschonen en voeden van de cliënt - handelen bij oog- en oorverzorging - temperatuur opnemen - kleine wondjes verschonen en verzorgen	Rcpm
4.1.4	De leerling kan de meest gebruikte verzorgingsartikelen hanteren. - het gebruik van katheter, sterilisator, thermometer, nagelschaartje, ontsmettingsmiddelen en dagelijkse verzorgingsproducten toepassen	Rcpm
4.1.5	De leerling kan door het gebruik van de juiste materialen op een veilige en hygiënische manier werken. - (onveilige)situaties herkennen	Rcpm
4.1.6	De leerling kan het belang van ergonomie uitleggen. - de betekenis en het doel van ergonomie uitleggen - het belang van een juiste inrichting beschrijven - het belang van een correcte lichaamshouding beschrijven - de aspecten van ergonomie benoemen	B
4.2 Medicijngebruik		
4.2.1	De leerling kan in grote lijnen aangeven wat de oorzaken kunnen zijn van het gebruik en misbruik van medicijnen. - uitleggen wat overdosis en verslaving inhouden - de invloed van reclame en de farmaceutische industrie noemen	F,B
4.2.2	De leerling kan de begrippen, juiste toedieningsvorm en eenheden van medicijnen noemen. - manieren van toediening, vloeibare of vaste vorm	F
4.2.3	De leerling kan de gevolgen bij het gebruik van bepaalde medicijnen beschrijven. - datum van houdbaarheid aflezen - letten op bijverschijnselen in gebruiksaanwijzing	B,Rc
4.3 Stervensbegeleiding		
4.3.1	De leerling kan onder begeleiding de zorgvrager bij ernstige ziekten en of stervende verzorging bieden en de emotionele aspecten hierbij herkennen. - rouwverwerking beschrijven - verzorgen van de stervende, hospies - respectvol omgaan met de zieken en de naaste familie - uitleggen wat stervensbegeleiding en euthanasie inhouden - omgaan met eigen emoties en die van anderen	F,B,Rcirpm

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	5 Zorg verschillende leeftijdsgroepen en opvoeding	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
5.1 Zwangerschap en bevalling		
5.1.1	De leerling kan redenen voor de keuze van wel of geen zwangerschap noemen en uitleggen. - uitleggen wat gezinsplanning en onvrijwillig kinderloosheid is - enkele vruchtbaarheidsbehandelingen beschrijven - uitleggen wat een draagmoeder, sperma- en eiceldonatie, pleeggezin en adoptie zijn	F,B
5.1.2	De leerling kan de kenmerken en onderzoeken tijdens de zwangerschap noemen en uitleggen. - uitleggen wat anamnese, bevruchting, zekere en onzekere tekens zijn - enkele bloed- en urine onderzoeken beschrijven - echografie, vruchtwaterpunctie en vlokkestest uitleggen	F,B
5.1.3	De leerling kan de ontwikkeling van de ongeboren baby beschrijven. - de verschillende liggingen van de baby uitleggen - de functies van de baarmoeder tijdens de zwangerschap beschrijven	B
5.1.4	De leerling kan de leefwijze van de aanstaande moeder beschrijven. - gewicht - beweging - rust - medicijngebruik - stralingsgevaar - seksualiteit	B
5.1.5	De leerling kan noemen wie een bevalling kan begeleiden en de taken beschrijven van: - huisarts; - verloskundige; - gynaecoloog; - kraamzorg.	F,B
5.1.6	De leerling kan veilige plaatsen noemen waar bevallingen kunnen plaatsvinden. - thuis - in bad - romarad - baarkruk - ziekenhuis	F
5.1.7	De leerling kan de verschillende fasen bij een bevalling noemen en uitleggen. - de voortekenen beschrijven - van de functie van de navelstreng uitleggen - aangeven wat een keizersnede inhoudt - uitleggen wat ontsluitingsfase, uitdrijvingsfase en nageboorte zijn	F,B
5.1.8	De leerling kan de eisen die gesteld worden aan de lichamelijke functies van de pasgeboren baby noemen en beschrijven. - uitleggen wat reflexen en apgar-score zijn - kenmerken van de zintuigen beschrijven	FB
5.1.9	De leerling kan een baby op een veilige manier baden met de benodigde materialen. - op de juiste wijze vasthouden - baden met de op de baby afgestemde materialen - let op schone materialen	Rcpm

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	5 Zorg verschillende leeftijdsgroepen en opvoeding	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
5.1.10	De leerling kan het doel en de werkzaamheden van het consultatiebureau beschrijven. - volgen van ontwikkelingsfase van baby tot kleuter - geven van vaccinatieprogramma - advisering aanstaande moeder en borst gevende moeder - aanbieden verschillende cursussen	B
5.2	Aanschaf kleding en schoeisel verschillende leeftijdsgroepen	
5.2.1	De leerling kan de eisen die gesteld worden aan kleding en schoeisel voor de verschillende leeftijdsgroepen noemen. - deugdelijk materiaal - natuurlijke materialen - juiste pasvorm	F
5.3	Inrichting slaapkamers	
5.3.1	De leerling kan eisen die gesteld worden aan de inrichting en het onderhoud van slaapkamers uitleggen. - het belang van materialen voor matras, bed, tapijt, raambedekking en muurbedekking uitleggen - aangeven welke aanpassingen of hulpmiddelen gebruikt kunnen worden	B
5.4	Lichamelijke groei van de verschillende leeftijdsgroepen	
5.4.1	De leerling kan de kenmerken van lichamelijke groei en ontwikkeling van de verschillende leeftijdsgroepen noemen en beschrijven - de lengte- en breedtegroei en spieren beschrijven	F,B
5.4.2	De leerling kan kenmerken van de geestelijke en sociale ontwikkeling van de verschillende leeftijdsfasen noemen en aangeven. - aangeven welke gevoelens voorkomen, zoals afhankelijkheid zelfstandigheid en geïsoleerdheid - aangeven veranderingen in sociale ontwikkeling, identificatie	F,B
5.4.3	De leerling kan het begrip vergrijzing uitleggen. - de problematiek rond vergrijzing beschrijven	B
5.4.4	De leerling kan kenmerken van de lichamelijke ontwikkeling van de verschillende leeftijdsfasen noemen en eventuele problemen hieromtrent. - de zintuigen, spraakontwikkeling, afasie, motoriek beschrijven - beschrijven wat zindelijkheidstraining inhoudt	F,B
5.5	Opvoeding	
5.5.1	De leerling kan het begrip en het doel van opvoeding uitleggen. - uitleggen wat kenmerken van opvoedingsstijlen zijn, zoals vrije, democratische, autoritaire en toegeeflijke opvoedingsstijlen - uitleggen wat effecten van de opvoedingsmethoden kunnen zijn - het nut van straffen en belonen uitleggen	B
5.5.2	De leerling kan cultuurverschillen met betrekking tot de opvoeding van de meest voorkomende etnische groepen op Aruba herkennen en benoemen. - beschrijven van eigen waarden en normen	F,B

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	5 Zorg verschillende leeftijdsgroepen en opvoeding	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
5.5.3	De leerling kan de hulpverlenende instanties ten behoeve van opvoeding- en relatieproblemen of kindermishandeling noemen. - Sostenemi - Fundacion Guiami - Fundacion pa Nos Muchanan - Telefoon pa Hubentud - Sociale zaken - Fundación Respetami	F
5.5.4	De leerling kan de verschillende zorgvormen voor de verschillende leeftijdsgroepen en hun doelstellingen noemen en beschrijven. - verschil tussen profit en non-profit organisaties aangeven - aangeven welke hulpverleningsmogelijkheden en instanties bestaan	F,B

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	6 Lichamelijke Ontwikkeling	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
6.1 Veiligheid in sport		
6.1.1	De leerling kan eenvoudige EHBO basistechnieken toepassen gericht op kleine sportblessures. - verstuiking - verzwikking - bult - schaafwonden - blaar	Rcipm
6.1.2	De leerling kan een veilige sportomgeving creëren om ongelukjes te voorkomen. - veilig omgaan met materialen - goed neerzetten - ophangen - kinderen begeleiden - instructies geven omtrent juiste gebruik van desbetreffende materialen	Rc
6.2 Gezondheid, voeding en beweging		
6.2.1	De leerling kan het verband tussen sport, inspanning en voeding beschrijven. - verhouding energie inname en energiegebruik - sportdrankjes en sportproducten	B
6.2.2	De leerling kan positieve en negatieve punten van sportvoeding en sportdranken noemen. - suiker inname wel of niet - cafeïne inname - noodzakelijkheid van sportvoeding - dopinggebruik	F
6.3 Leiding en Organisatie		
6.3.1	De leerling kan andere bewegingsvormen beschrijven. - tai chi - yoga - chi gong - pilates	B
6.3.2	De leerling kan bewegingsactiviteiten naar leeftijd en lichamelijke mogelijkheden inschatten en toepassen. - eenvoudige warm-up en cool-down geven - verschillende spelvormen toepassen eventueel onder begeleiding van muziek - spelregels opstellen en handhaven	Rcipm
6.3.3	De leerling kan een eenvoudige (groeps)activiteit voorbereiden, uitvoeren en evalueren. - in teamverband activiteiten organiseren	Rcipm
6.3.4	De leerling kan een observatie uitvoeren en de resultaten rapporteren. - observeren van stemgebruik - inhoudsoverdraag - houding - organisatieverloop, beheersing van de taak - schriftelijk of mondeling evalueren	Rci

F = Feitlijke kennis
B = Begripsmatige kennis

R = Reproductieve vaardigheid
P = Productieve vaardigheid

c = cognitief
r = reactief
pm = psychomotorisch
i = interactief

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	6 Lichamelijke Ontwikkeling	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
6.4	Hygiëne in sport	
6.4.1	De leerling kan omgaan met sportmateriaal en sportmiddelen. - netjes en schoon achterlaten.	Rcpm
6.4.2	De leerling kan het belang van een goede persoonlijke hygiëne voor, tijdens en na een activiteit aangeven. - aandacht voor gepaste kleding.	B

Sector	Verzorging	
Eindkwalificatie	10.2 Verzorgingsassistent K/J/B/Z	
Kwalificatieniveau	2	
Leerweg	Uitstroom en doorstroom	
Kerdeel	7 Professionele vaardigheden	
Eindtermen en leerinhouden		Taxonomie -code
7.1 Beroepshouding		
7.1.1	De leerling kan vanuit de algemeen vereiste beroepshouding binnen de zorgsituatie op de juiste wijze omgaan met de verschillende leeftijdsgroepen. <ul style="list-style-type: none"> - communicatief en klantvriendelijk handelen - respectvol en empatisch omgaan met anderen - kritische kijk op eigen functioneren - ontvangen en geven van opbouwende feedback - samenwerken binnen een multiculturele samenleving - zichzelf op gepaste wijze presenteren - zorgdragen voor een gepast uiterlijk - omgaan met regels en zich houden aan afspraken - omgaan met eigen emoties en met die van anderen omgaan - verslag uitbrengen zowel mondeling als schriftelijk - omgaan met andere disciplines 	Rcir
7.1.2	De leerling kan de voorwaarden van een goede samenwerking op een werkplek uitleggen. <ul style="list-style-type: none"> - aangeven hoe het beste te functioneren in teamverband 	B
7.1.3	De leerling kan vanuit de doelstelling en de visie van de organisatie met respect voor de identiteit, de wensen en de gewoonten van de zorgvrager handelen.	Rcir
7.1.4	De leerling kan zichzelf op de juiste manier presenteren. <ul style="list-style-type: none"> - (eigen) lichaamsbouw en lichaamshouding onderscheiden - mogelijkheden en beperkingen herkennen - lichaamshouding en stemgebruik aanpassen 	B,Rcir

